



# ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

České Budějovice

---

## Inspekční zpráva

**Praktická škola a Zvláštní škola, Blansko 66**

Blansko 66, 382 41 Kaplice

Identifikátor školy: 600 022 315

Termín konání orientační inspekce: 15. 1., 18. 1. a 22. 1. 2001

Čj.	071 221/01-05007
Signatura	Og2nu201

## CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola je právním subjektem zřizovaným MŠMT ČR. Sdružuje zvláštní školu, praktickou školu a školní jídelnu. Pro žáky s těžším mentálním postižením je zřízena třída pomocné školy. V tomto školním roce navštěvuje 5 žáků třídu pomocné školy, 50 žáků zvláštní školu a 7 žáků praktickou školu. Všechny součásti jsou umístěny v jedné budově. Výuka v jednotlivých součástech probíhá podle učebních dokumentů schválených MŠMT ČR.

## HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Časové dotace hodnocených předmětů jsou v souladu se schválenými učebními dokumenty:

Zvláštní škola: Vzdělávací program zvláštní školy čj. 22 980/97-22

Praktická škola: Vzdělávací program praktické školy s dvouletou přípravou čj. 16 735/93-24

Třída pomocné školy: Vzdělávací program pomocné školy čj. 24 035/97-22

### Matematika

Učivo matematiky je dobře rozpracované v rámci jednotlivých ročníků a v plánování je zajištěna kontinuita výuky v jednotlivých ročnících bez duplicitního probírání učiva. Stanovené výukové cíle vyučovacích hodin většinou odpovídají složení tříd. Výběr a sled předávaných informací a poznatků je přiměřený věku a druhu postižení žáků.

Výuku matematiky zajišťují ve zvláštní škole a ve třídě pomocné školy třídní učitelky. Dvě jsou odborně a pedagogicky způsobilé, další čtyři jsou bez odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku v tomto typu školy. Dvě učitelky si v současné době rozšiřují vzdělání studiem speciální pedagogiky. V praktické škole vyučuje matematiku ředitel školy, který je odborně a pedagogicky způsobilý. Nižší odborná a pedagogická způsobilost nemá zásadní vliv na kvalitu výuky předmětu. Třídy, ve kterých probíhá výuka jsou prostorné, vybavené odpovídajícím nábytkem a řadou nástěnných přehledů učiva vztahujících se k probíranému učivu. Dílčím nedostatkem je nižší úroveň ve vybavení školy didaktickými pomůckami pro výuku předmětu. Pozornost je však věnována vybavení školy výpočetní technikou a vhodnými výukovými programy pro procvičování a opakování učiva. Používané učebnice mají schvalovací doložku MŠMT ČR. Učitelky se snaží vhodným střídáním činností a přiměřenými nároky vytvářet odpovídající psychohygienické podmínky. Obsahově je látka předmětu orientována tak, aby bylo zřejmé propojení s konkrétními situacemi, které jsou blízké životním zkušenostem žáků.

Učitelky v úvodu hodin zařazují motivační prvky. Důraz je kladen na pochopení podstaty problému. V metodickém vedení výuky je patrná znalost dispozic jednotlivých žáků. Didaktické postupy většinou respektovaly mentální postižení i problémy dané sociálním prostředím žáků. Vhodně volenými příklady a jejich přiměřenou náročností bylo většině žáků umožněno jejich úspěšné řešení. Ve sledovaných hodinách nebyly zjištěny nesrovnalosti v interpretaci učiva, které bylo předáváno věcně správně.

Učitelky jsou důsledné ve vyžadování plnění povinností žáků. Pozitivně působí jejich tlak na rozvoj komunikačních dovedností (formulace odpovědí, čtení s porozuměním při zadávání příkladů apod.). Vztahy mezi učitelkami a žáky vytvářejí ve třídách příjemnou pracovní atmosféru. Důsledný a klidný přístup učitelek pozitivně ovlivňuje přístup žáků ke školní práci.

### Pracovní a výtvarná výchova

Předmět byl hospitován ve třídě pomocné školy (žáci nižšího a středního stupně). Obsah výuky

respektuje základní členění učebního plánu nižšího a středního stupně pomocné školy. Učitelka se zaměřuje na plnění hlavních úkolů – nácvik sebeobslužných prací, rozvoj manuálních dovedností a estetického cítění žáků.

Ve třídě vyučuje učitelka, absolventka vysokoškolského studia vychovatelství ve speciálních školách, s dlouholetou praxí ve zvláštní škole. Přes chybějící učitelskou odbornou a pedagogickou způsobilost dosahuje v práci se žáky se středním stupněm mentálního postižení velmi dobrých výsledků. Výuka předmětu probíhá většinou v kmenové třídě. K dispozici je i dřevodílna, kovodílna, školní kuchyňka a školní pozemek. Postupně se rozvíjí i práce na hrnčířském kruhu. Práce žáků vystavené ve třídě vytvářejí podnětné a estetické prostředí.

Vyučovací hodiny jsou organizovány tak, aby byla propojena aktivní přímá (rukodělná) práce žáků s mluvním projevem, vyjádřením a pochopením obsahu komunikace. Žáci jsou vedeni k verbalizaci – hovoří o svém pracovním projevu a výsledcích své činnosti v hodině. Učitelka k žákům přistupuje diferencovaně, dbá na soustavnost rozvoje dovedností a návyků a na přesnost a pečlivost žáků.

Vhodně volenými činnostmi, srozumitelným výkladem a průběžnou motivací je ve třídě vytvářena příznivá atmosféra. Navozováním spontánních forem vzájemných kontaktů (soutěže, vzájemná pomoc) se zvyšuje účinnost výuky. Při hodnocení je preferována snaha a zájem žáků pře dosaženými výsledky. Nedílnou součástí výuky je zařazování relaxačních chviliek.

## **Český jazyk**

Učivo českého jazyka je rozplánováno do jednotlivých ročníků v souladu s učebním plánem. Rovnoměrně jsou zařazovány všechny složky předmětu (jazykové vyučování a slohový výcvik, čtení a literární výchova a psaní). Dostatek prostoru je věnován opakování a procvičování učiva. V bezprostřední přípravě učitelek na vyučování je znatelné, že menší pozornost je věnována výběru pestrých a účinných metod a forem práce.

Předmět vyučují třídní učitelky a zajištění odborné a pedagogické způsobilosti je totožné s výukou matematiky. Nedostatky v odborné a pedagogické způsobilosti se částečně projevují v didaktice výuky. Prostorové podmínky odpovídají počtu žáků ve třídách. Učitelky velmi iniciativně zpracovávají aktuální nástěnné přehledy učiva, které jsou pro žáky vhodnou pomůckou při procvičování a opakování učiva. Učebnice mají schvalovací doložku MŠMT ČR. Při výuce čtení a literární výchovy jsou k dispozici soubory pro společnou četbu. Školní knihovna je postupně vybavována novými tituly dětských knih a encyklopedií.

Navštívené hodiny měli většinou jasně stanovenou strukturu s dostatkem prostoru pro opakování a procvičování učiva. Vyučující ve třídách s více ročníky respektují výuku v odděleních a pravidelně střídají přímou práci se žáky s jejich samostatnou činností. V úvodu hodin je menší pozornost věnována seznámení žáků s výukovými cíli a zejména s praktickým využitím probíraného učiva. Používané vyučovací metody (řízený rozhovor, vyprávění, samostatná práce) odpovídají možnostem žáků a schopnostem žáků. Práce v odděleních a rozsah probíraného učiva vedl učitelky v některých hodinách rychlému tempu výuky a žáci dostávali menší prostor pro rozvoj mluvního projevu. Do výuky byly pravidelně zařazovány relaxační chvílky pro zvýšení pozornosti žáků.

Motivační metody byly využívány nejčastěji v úvodu vyučovacích hodin. V průběhu výuky byla motivace žáků zvyšována především průběžným hodnocením (častá pochvala) a kontrolou zadaných úkolů. Učitelky si průběžně ověřovaly míru pochopení učiva žáky a při výběru učiva respektovaly zásadu přiměřenosti. Klasifikace je zaměřena na všechny složky předmětu. Závěrečné hodnocení hodin někdy zcela chybělo nebo mělo spíše formální charakter.

Žáci dokáží ve své většině respektovat požadavky pedagogických pracovníků a jsou dobře

adaptování na školní práci. Učitelky s nimi klidně a přátelsky komunikují a vytvářejí v žácích pocit bezpečí a důvěry. Při hospitacích nebyly pozorovány nežádoucí projevy v chování žáků.

### **Hodnocení kvality vzdělávání**

*Plánování výuky je promyšlené, s drobnými nedostatky v časové stavbě vyučovacích hodin. Podmínky výuky v oblasti personální jsou dobré, v oblasti materiální mají běžnou úroveň. Organizace metody a formy výuky jsou v matematice, pracovní a výtvarné výchově jsou velmi dobré, v českém jazyce průměrné. V oblastech motivace a hodnocení, interakce a komunikace převažují pozitivní zjištění. Kvalita vzdělávání matematice, pracovní a výtvarné výchově je velmi dobrá a v českém jazyce průměrná.*

*Celkově má kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech velmi dobrou úroveň.*

## **HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ**

### **Plánování**

Koncepční záměry školy vycházejí z předpokládaného počtu žáků v následujícím období. Vedení školy připravuje ukončení činnosti praktické školy (nedostatek žáků), snížení počtu žáků ve zvláštní škole a stabilizaci třídy pomocné školy. Ve spolupráci s úřadem města byl zpracován návrh řešení problematiky školství v Kaplici, který předpokládá přestěhování školy z Blanska do budovy základní školy v Omlenické ulici. Zde budou vytvořeny prostorové podmínky pro výuku zvláštní školy. Tím se výrazně zlepší podmínky pro dojíždějící žáky. Změna sídla školy je podporována rodiči žáků i pedagogickými pracovníky.

Roční plán práce školy má spíše formální charakter bez stanovení konkrétních akcí, termínů a osobní odpovědnosti za plnění jednotlivých úkolů. Důraz je kladen spíše na operativní a krátkodobé plánování. Výuka ve všech součástech probíhá podle učebních plánů schválených MŠMT ČR. Úpravy v počtu vyučovacích hodin v 9. ročníku zvláštní školy jsou provedeny v souladu s dodatky k učebnímu plánu. Pro žáky s vadami řeči je organizován nepovinný předmět logopedie.

### **Organizování**

Školu řídí ředitel, který byl do funkce jmenován MŠMT ČR dne 30. dubna 1996, čj. 17 532/96-60. Pro všechny pracovníky školy má zpracované pracovní náplně, ve kterých jsou stanoveny jejich povinnosti i kompetence. Povinnosti pracovníků jsou uvedeny i v dokumentu Režim školy, který měl v době inspekce některé formální nedostatky (chyběl datum zpracování, podpis ředitele školy a razítko školy). Pedagogická rada se schází k jednání čtyřikrát ročně. Záznamy z jednání jsou přehledné a vypovídající.

Povinná dokumentace je vedena v souladu s § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů.

Každodenní kontakt umožňuje řediteli školy okamžitě informovat všechny pracovníky o aktuálních problémech a potřebách školy. K předávání informací dlouhodobějšího charakteru slouží nástěnka ve sborovně školy.

Rodiče žáků jsou informováni prostřednictvím žákovských knížek a dopisů. S ohledem na to, že všichni žáci jsou dojíždějící a účast na třídních schůzkách byla mizivá, byla rodičům nabídnuta možnost individuálních návštěv v průběhu celého školního roku, popřípadě telefonických konzultací.

Značná pozornost je věnována prezentaci školy na veřejnosti. Několikrát ročně jsou organizovány výstavy prací žáků na různých místech v Kaplici (kino, literární kavárna). S místní pobočkou Volksbank byla uspořádána prodejní výstava keramických prací žáků. O činnosti školy je široká veřejnost informována v regionálním tisku.

Značným problémem v organizaci školy je dojíždění žáků a dopravní obslužnost. Ve snaze vyjít vstříc části dojíždějících žáků byla upravena v rozporu s § 9, odst. 2, vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 o základní škole organizace vyučování. Hlavní přestávka je zkrácena o pět minut a není dodržena šedesátiminutová polední přestávka.

Výroční zpráva je zpracována v souladu s § 17e, odst. 2 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství ve znění pozdějších předpisů.

### **Vedení a motivování pracovníků**

Vedení školy vychází při své činnosti z operativních plánů, na jejichž tvorbě se podílejí pedagogičtí pracovníci. Tím je zajištěna značná míra jejich ztotožnění s plánovanými úkoly a iniciativní přístup k jejich plnění. Ředitel školy vytváří pedagogickým pracovníkům podmínky pro uplatnění připomínek a námětů. Zájem a tvořivost všech učitelek se odráží ve velmi pěkném vzhledu tříd, aktivitě při vybavování školy a při tvorbě učebních pomůcek. Byla pořízena keramická pec a hrnčířský kruh, na kterém pracuje se žáky několik učitelek a dosahují velmi pěkných výsledků.

Výuku zajišťuje devět vyučujících včetně ředitele. Pět má odbornou a pedagogickou způsobilost pro tento typ školy. Dvě učitelky mají odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku v základní škole, dvě učitelky jsou odborně a pedagogicky způsobilé pro výuku v mateřské škole. V tomto školním roce si doplňují vzdělání vysokoškolským studiem speciální pedagogiky dvě učitelky, jedna učitelka absoluuje dvouleté distanční studium speciální pedagogiky. Nedílnou součástí dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je účast na seminářích a kursech pořádaných Centrem pro vzdělávání pedagogických pracovníků v Českých Budějovicích.

Pro hodnocení pracovníků má škola zpracovaná kritéria, která jsou jim známá. Pracovníci jsou v souladu s těmito kritérii pravidelně hodnoceni.

### **Kontrolní mechanismy**

Kontrola vychází z plánu kontrolní a hospitační činnosti. Hospitační činnost je pravidelná a jsou o ní vedeny záznamy. Se závěry z hospitací jsou učitelky seznámeny. V oblasti výchovně vzdělávací činnosti jsou prováděny kontroly pedagogické dokumentace, písemností žáků a domácích úkolů. Zjištěné závady a nedostatky jsou s konkrétními pracovníky projednávány a závěry jsou zobrazeny na pedagogických a provozních poradách. Kontrolní činnost je zaměřena také na provozní a ekonomickou oblast.

### **Hodnocení kvality řízení**

*Plánování má spíše operativní charakter s pozitivy a negativy v rovnováze. V ostatních oblastech převažují pozitivní zjištění.*

*Celkově má kvalita řízení velmi dobrou úroveň.*

## VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT ČR o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 8. 1. 1999, čj. 10 653/99-21
- Povinná dokumentace školy podle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol ve znění pozdějších předpisů.
- Organizační řád školy s přílohami.
- Osobní plán ředitele školy.
- Plán práce na školní rok 2000/2001.
- Měsíční plány.
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000.
- Rozvrh hodin.
- Personální dokumentace.
- Tematické plány navštívených předmětů.

## ZÁVĚR

*K realizaci zvolených vzdělávacích programů má škola velmi dobré materiální a prostorové podmínky. Personální podmínky jsou průměrné. Kvalita vzdělávání v českém jazyce dosahuje průměrné úrovně, v ostatních sledovaných předmětech má velmi dobrou úroveň.*

*Všechny sledované oblasti řízení školy směřují k postupné sjednocování požadavků pedagogických pracovníků na žáky. Aktivní zapojení pracovníků do problematiky školy podporuje ředitel školy svým demokratickým stylem řízení. Plánování je hodnoceno jak průměrné, ostatní oblasti řízení jsou plněny velmi dobře.*

*V používání finančních prostředků poskytovaných škole ze státního rozpočtu nebyly zjištěny v době konání inspekce nedostatky. Jsou používány účelně a umožňují plnit vzdělávací programy v celém rozsahu.*

*Praktická škola a Zvláštní škola má celkově velmi dobrou úroveň.*

**Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy**

Razítko

**Školní inspektoři  
a další zaměstnanci ČŠI:****Titul, jméno a příjmení****Podpis**

Vedoucí týmu

Mgr. Vladimír Ira

.....

Členové týmu

PaedDr. Zdeněk Slomek

.....

V Českých Budějovicích dne 8. 2. 2001

**Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy**

Datum převzetí inspekční zprávy: 13. 2. 2001

Razítko

**Ředitel školy****Podpis**

Mgr. Jan Ondřích

.....

*Předmětem inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.*

*Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.*

**Posouzení jevů**

<b>Plní, je v souladu</b>	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
<b>Neplní, není v souladu</b>	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

**Hodnotící stupnice**

<b>Stupeň</b>	<b>Širší slovní hodnocení</b>
<b>Vynikající</b>	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
<b>Velmi dobrý</b>	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
<b>Průměrný</b>	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
<b>Pouze vyhovující</b>	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
<b>Nevyhovující</b>	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

**Další adresáti inspekční zprávy**

<b>Adresát</b>	<b>Datum předání/odeslání inspekční zprávy</b>	<b>Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI</b>
Zřizovatel: MŠMT ČR, sekret. nám. ministra skup. region. školství Karmelitská 7, 118 12 Praha 1	2001-03-05	358/01

**Připomínky ředitele školy**

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány